

Висоцький В.Р.,
*аспірант кафедри вокально-хорового,
хореографічного та образотворчого мистецтва
факультету початкової освіти та мистецтва,
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка
м. Дрогобич, Україна
(volodymyr.vysotskyi@dspu.edu.ua)*

Полюга В.В.
*кандидат філософських наук, доцент кафедри вокально-хорового,
хореографічного та образотворчого мистецтва,
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка
м. Дрогобич, Україна
(poliuhav@dspu.edu.ua)*

Джазові фестивалі Львова: ретроспективний аналіз

У статті аналізується історія та розвиток джазових фестивалів Львова, зокрема Leopolis Jazz Fest та Джаз Без. Розглядається їхній вплив на культуру міста та популяризацію джазу в Україні. Доведено, що Львівські джазові фестивалі відіграють ключову роль у збереженні й розвитку джазових традицій в Україні, демонструють багатогранність жанру від класичного свінгу до експериментальної імпровізації. Джазові фестивалі утвердили Львів як джазову столицю України.

Ключові слова: джаз, місто Львів, фестиваль, аналітичний огляд.

Jazz festivals in Lviv: a retrospective analysis

The article analyzes the history and development of jazz festivals in Lviv, in particular Leopolis Jazz Fest and Jazz Bez. Their influence on the culture of the city and the popularization of jazz in Ukraine is considered. It has been proven that Lviv jazz festivals play a key role in preserving and developing jazz traditions in Ukraine,

demonstrating the versatility of the genre from classic swing to experimental improvisation. Jazz festivals have established Lviv as the jazz capital of Ukraine.

Keywords: jazz, city of Lviv, festival, analytical review.

Постановка проблеми. Львів – місто, яке традиційно асоціюється з європейською культурою, витонченістю та музичним багатством. Одним із найяскравіших проявів цього культурного феномену є джазові фестивалі, що стали невід’ємною частиною мистецького життя міста. Львів має довгу історію джазової традиції, яка почала формуватися ще у першій половині XX ст. й активно розвивалася в радянський період та в незалежній Україні.

Аналіз останніх досліджень. Дослідження джазових традицій Львова та розвитку фестивального руху є важливою темою для музикознавців і культурологів. У науковій літературі особливу увагу приділяють історичним аспектам джазу в Україні, впливу фестивалів на культурний простір та їхньому значенню для міжнародної співпраці.

Т. Грабовський у монографії «Джаз у Львові: від кав’ярень до фестивалів» ретельно аналізує джазовий рух у Львові, починаючи з 1930-х рр. (Грабовський, 2018). Автор висвітлює соціокультурний контекст, у якому зароджувався львівський джаз, а також розглядає вплив політичних змін на розвиток цього жанру.

У статті «Leopolis Jazz Fest: історія та сучасність» О. Кармазін аналізує розвиток найбільшого джазового фестивалю Львова, його організаційну структуру та значення для міжнародного іміджу міста (Кармазін, 2020). Автор зазначає, що «Leopolis Jazz Fest став не лише музичним, а й туристичним брендом, що приваблює слухачів з усього світу» (Кармазін, 2020: с. 46).

На сайтах Leopolis Jazz Fest та Джаз Без міститься актуальна інформація про розвиток фестивального руху, програму заходів та ключових учасників. Це дає змогу простежити тенденції та еволюцію джазових подій у Львові.

В. Чернега у статті «Розвиток джазової культури у Львові» досліджує взаємодію джазових музикантів, освітніх ініціатив та фестивалів (Чернега, 2019).

Автор наголошує на важливості майстер-класів і лекцій, що проводяться в межах фестивалів, для формування нової генерації українських джазових виконавців.

Отже, сучасні дослідження підтверджують унікальність львівського джазового феномена, підкреслюючи його історичну спадковість, міжнародну значущість та культурну цінність для України.

Метою статті є аналіз історії та розвитку джазових фестивалів Львова, зокрема Leopold Jazz Fest та Джаз Без.

Виклад основного матеріалу. Джаз у Львові почав набирати популярності ще в 1930-х рр., коли місто було частиною Польщі. У місцевих кав'ярнях та клубах звучала музика у стилі свінг, що була особливо популярною серед інтелігенції. Після Другої світової війни та приєднання Львова до СРСР джаз зазнав певних утисків, але залишався живою і потужною мистецькою течією. У 1960-70-х рр. джазові музиканти збиралися в напівофіційних клубах, що сприяло розвитку імпровізаційної музики.

Перший значний джазовий фестиваль у Львові відбувся у 1980-х рр. і став своєрідною відповіддю на зростаючу популярність цього жанру. Однак справжній розквіт джазового фестивального руху припав на 2000-ті рр.

«Найвідомішим джазовим фестивалем Львова є Leopold Jazz Fest, який вперше відбувся у 2011 р. під назвою Alfa Jazz Fest» (Офіційний сайт Leopold Jazz Fest). Фестиваль швидко здобув міжнародне визнання та став однією з найважливіших подій у джазовому світі Східної Європи. На сценах Львова виступали Хербі Генкок, Чарльз Ллойд, Ді Ді Бріджуотер, Пат Метені та ін.

Особливістю Leopold Jazz Fest є його багатолокаційність: основні концерти відбуваються на відкритих сценах, що дає змогу залучати тисячі слухачів. Фестиваль також відзначається освітньою програмою – майстер-класами та лекціями від провідних джазових музикантів.

Ще одним знаковим фестивалем є Джаз Без, який стартував у 2001 р. «Його унікальність полягає у транскордонному форматі: події фестивалю відбуваються не лише у Львові, а й у польських та українських містах. Джаз Без позиціонує себе як платформа для експериментальної та сучасної

імпровізаційної музики, що робить його важливим осередком для розвитку нових джазових тенденцій» (Офіційний сайт «Джаз Без»).

Окрім великих фестивалів, у Львові періодично відбуваються локальні події, присвячені джазу: тематичні вечори, камерні концерти та виступи у клубах. Зокрема, львівські джазові клуби відіграють важливу роль у підтримці цієї традиції, зокрема такі локації, як «Дзига» та «LV Café».

Джазові фестивалі Львова не лише приваблюють туристів, а й формують особливий культурний простір. Вони сприяють популяризації джазу серед молоді, інтеграції України у світовий культурний контекст та розвитку музичної індустрії в країні. Крім того, завдяки міжнародним контактам, львівські музиканти отримують можливість виступати на європейських сценах.

Висновки. Львівські джазові фестивалі відіграють ключову роль у збереженні та розвитку джазових традицій в Україні. Вони демонструють багатогранність цього жанру – від класичного свінгу до експериментальної імпровізації, стаючи мостом між поколіннями, культурами та країнами. Завдяки їм Львів утвердився як джазова столиця України, а його фестивалі стали невід’ємною частиною світового музичного календаря.

Список використаної літератури

1. Грабовський, Т. (2018). Джаз у Львові: від кав’ярень до фестивалів. Львів : Літопис, 54с.
2. Кармазін, О. (2020). Leopold Jazz Fest: історія та сучасність. *Музикознавчі студії*. №3. С. 45–58.
3. Офіційний сайт Leopold Jazz Fest. URL: <https://leopolisjazz.com> (дата звернення: 14.03.2025)
4. Офіційний сайт фестивалю «Джаз Без». URL: <https://jazzbez.org> (дата звернення: 14.03.2025)
5. Чернега, В. (2019). Розвиток джазової культури у Львові. *Український музичний журнал*. № 2, С. 30–42.